

WĘDRÓWKA
KU MĄDROŚCI

ANNA
KUZIOMKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania filozofii dla III etapu edukacyjnego. Poziom podstawowy

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Strona redakcyjna

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – prof. Radosław Cezary Gwizdon
dr Jan Łukasiuk
Jadwiga Iwanowska
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

W jaskini złudzeń.

Klasa/czas trwania lekcji

klasa I, 45 minut

Cele operacyjne

Uczeń:

- interpretuje tekst filozoficzny,
- dostrzega związki między myślą starożytną a współczesną kulturą i własnym życiem,
- formułuje własne odpowiedzi na pytania o możliwość poznania rzeczy,
- rozumie na czym polega platoński dualizm, potrafi wyjaśnić teorię idei,
- odnajduje wątki platońskie w kulturze europejskiej różnych epok.

Metody/Techniki/Formy pracy: lekcja odwrócona, analiza tekstu połączona z wykonaniem mapy skojarzeń.

Środki dydaktyczne: kopie tekstu Państwa Platona (mit jaskini) dla każdego z uczniów, tablica do prezentacji multimedialnej, sala komputerowa z dostępem do Internetu.

Opis przebiegu lekcji

1. Faza wstępna: Nauczyciel przedstawia uczniom temat i cel lekcji oraz zadania: poznanie poglądów jednego z najważniejszych myślicieli wszechczasów, którego treści zawierają prawdy uniwersalne i liczne odniesienia do życiowych sytuacji. Uczniowie mieli za zadanie zapoznać się z otrzymanym na poprzedniej lekcji fragmentem tekstu Państwa Platona – mitem jaskini. Podaje kryteria sukcesu.
2. Faza realizacyjna: Zanim nauczyciel sprawdzi znajomość treści zadanego dialogu Platona, inicjuje rozmowę. Nauczyciel zadaje pytanie:
  - Co decyduje o wyborach i ocenach, których dokonujemy?
Uczniowie podają przykłady w oparciu o obserwację i własne doświadczenia. Np. sugestia kolegi, moda, reklama, dobre lub złe doświadczenie, wiedza na dany temat, intuicja, emocje, podoba się bądź nie podoba się, powinność, obowiązek itp.
  - Czy wasze wybory były zawsze właściwe?
Uczniowie udzielą różnych odpowiedzi, jeżeli odpowiedzą – tak, możemy dociekać dalej czy na pewno zawsze, czy wszyscy mają takie same doświadczenia? itd., jeżeli nie, nauczyciel zadaje kolejne pytania:
  - Co było powodem rozdźwięku między wyobrażeniem rzeczywistości?

(Przykładowe odpowiedzi: rozczarowanie, zbyt mała wiedza, emocje są złym doradcą, reklamowany produkt nie spełnił oczekiwań itp.)

- Czy możliwe jest istnienie takiej rzeczy lub wartości, która zadowoliłaby wszystkich?

Jeżeli pada odpowiedź – tak, nauczyciel zadaje dodatkowe pytanie, które prowadzi do refleksji, w konsekwencji której uczniowie dochodzą do wniosku, że nie istnieją rzeczy, bądź wartości zadowalające wszystkich.

Nauczyciel przechodzi do wykładu prezentacji poglądów Platona i jego koncepcji, skupiając się na dualizmie rzeczy i idei oraz ograniczeniach zmysłowego poznania. Nauczyciel przedstawia charakterystyczne cechy twórczości Platona, liczne metafory, dialogi oraz obecność Sokratesa. Nawiązuje do metaforycznego obrazu jaskini, który uczniowie poznali w zadanym do domu tekście. Nauczyciel przechodzi do sprawdzenia pracy domowej. Na początek uczniowie definiują pojęcie metafory, nawiązując do wiedzy, którą posiadli na języku polskim. Następnie wymieniają metafory, które dostrzegli w tekście Platona. Nauczyciel zapisuje odpowiedzi na tablicy. Dyskutują na temat skojarzeń związanych z tekstem. Nauczyciel upewnia się, czy uczniowie dobrze zrozumieli przesłanie tekstu.

3. Podsumowanie lekcji: Uczniowie zapisują notatkę w formie mapy myśli, metafory platońskiego świata przedstawionego w micie jaskini: przypowieść o jaskini jest metaforą świata zmysłowego, metafora jaskini zawiera platońską teorię wiedzy, ściana jaskini jest umysłem człowieka, jaskinia symbolizuje widzialny świat – świat ludzkiego doświadczenia, rzeczywistość zmysłowa jest tylko paradą cieni.
4. Zadanie domowe: Podaj przykłady znanej ci sytuacji, która może być odzwierciedleniem sytuacji w jaskini (możliwe sytuacje: telewizyjna reklama produktu a działanie produktu w rzeczywistości, zdjęcia umieszczane na facebooku itp.).

Komentarz metodyczny

Jeżeli podczas zajęć nauczyciel modyfikuje ćwiczenia i polecenia, by były one wykonywane także przez uczniów o niższym potencjale, zwraca uwagę na dostosowanie wymagań do indywidualnych zaleceń i możliwości. Jeżeli są uczniowie z trudnościami w czytaniu tekstu lub uczniowie z dysfunkcją wzroku, wszyscy uczniowie wysłuchają tekstu w wersji audiobook, aby budować dobry klimat i relacje w klasie.

Dla uczniów zdolnych proponowane są zadania trudniejsze, wykraczające ponad podstawę programową.